

Geolog som ser förändringar som möjligheter

ÅSE HYTTEBORN

Vid geologsektionens 25 årsjubileum den 20 november 1997 utsågs för första gången "Årets geolog". Lisbeth Godin-Jonasson belönades för sitt framgångsrika arbete med att skapa resurser för geologiska arbeten och Karin Eriksson, som presenterades i Naturvetaren nr 1 1998, för sin allomfattande popularisering av geologin.

Lisbeth Godin-Jonasson arbetar vid Länsstyrelsen i Östersund som samordnare av ett utvecklingsprojekt för näringslivet i länet. I arbetet drar hon inte enbart nytta av sina geologiska kunskaper utan också av sin erfarenhet från näringslivet. Lisbeth är ledare för en rad projekt som berör en stor mängd områden. Hon har t ex ett övergripande ansvar för samarbetet mellan skola, högskola och företag.

Lisbeth är också VD vid företaget Jämtlands Mineral AB där hon sköter projektledningen och kontakterna med både svenska och utländska konsulter och projekterare. Företagets verksamhet går ut på grundläggande prospektering av metall, i första hand guld. Lisbeth arbetar inom ett flertal områden, men det går inte att ta miste på vilket ämne som ligger henne närmast om hjärtat.

– Jag är stolt över att vara geolog. Det är inte så många som är utbildade inom området och människor är ofta nyfikna på vad en geolog kan och gör, säger Lisbeth.

Gruvgeolog

Östersund visade sig från sin soligaste sida när Naturvetaren träffade Lisbeth.

– Jag har tillbringat helgen på skidor i Helaxfjällen, berättar Lisbeth, som visar sig vara en riktig friluftsentusiast.

Detta intresse låg säkert till grund vid Lisbeths val av utbildning, biologi och geologi vid Uppsala universitet.

– Helst ville jag undersöka en glaciärs avsmältning i Tarfala, men efter min första praktik vid LKAB i Kiruna ändrade jag uppfattning. Malmgeologi visade sig vara jättespännande. De människor jag träffade på LKAB och de intressanta problem jag ställdes inför gjorde att jag valde banan som gruvgeolog, säger Lisbeth.

Efter flera sommarjobb och examensarbete vid LKAB fick Lisbeth 1973 jobb vid företaget. I samband med att hon avslutade sin utbildning hittade man en ny fyndighet, som senare blev koppargruvan Viscaria. Det behövdes ytterligare en geolog och Lisbeth fick tjänsten.

– Min man och jag bestämde oss för att prova Kiruna ett par månader, men vi blev kvar i 16 år. Kiruna var väldigt expansivt under den här perioden, eftersom man byggde upp malmproduktionen. Det var många unga människor som flyttade dit och som precis som vi tyckte om friluftsliv, säger Lisbeth.

Arbetslös

Lisbeth fick under åren i Kiruna vara med under Viscariagruvans hela livslängd, från undersökning av en fyndigheten, projektering, öppning av gruvan, färdig produktion till beslut om nedläggning. Hon avancerade under tiden från gruv- till chefsgeolog.

– Så vitt jag vet var jag den första tjejen som arbetade som gruv- och chefsgeolog vid LKAB, men det upplevde jag aldrig som något problem. De erfarnare geologerna verkade som mentorer, de gav mig redan från början ansvarsfulla uppgifter och lyssnade på mina åsikter, säger Lisbeth.

Efter det första beslutet om nedläggning av gruvan höjdes kopparpriserna, vilket ledde till fortsatt lönsamhet. Den varslade personalen blev kvar i sju år till, innan gruvan stängde för gott. Familjen Godin-Jonasson bestämde sig redan vid det första nedläggningsbeslutet att söka sig från Kiruna. Flera av deras bekanta flyttade och det började bli dags hitta nya utmaningar. Lisbeths man fick arbete i Östersund och 1990 flyttade familjen dit. Lisbeth hade då inte något nytt arbete, även om hon hade vissa kontakter.

– Det var en ny erfarenhet att behöva anmäla sig vid arbetsförmedlingen. Jag tyckte det var svårt att marknadsföra mina

kunskaper i en stad som Östersund, som inte har någon gruvtradition, berättar Lisbeth.

Framgångsrik krisgrupp

Lisbeth fick så småningom arbete vid statens och landstingets utvecklingsfond, vars syfte är att stödja och utveckla företag och ge bidrag till projekt. Fonden drev bl a projektet **Mineraljakten**, inom vilket Lisbeth fick jobb. Genom arbetet vid utvecklingsfonden skaffade sig Lisbeth många viktiga kontakter med t ex mineralgruppen, som är ett nätverk för företag som sysslar med mineral i länet, universiteten, SGU och med länsstyrelsens täkthandläggare.

– Jag har goda relationer och haft stor glädje av de här kontakterna, både under tiden vid utvecklingsfonden och i mitt nuvarande arbete som projektledare. I Jämtlands Mineral är jag ensam på metallsidan; därför måste jag ofta dra nytta av andras kunskap, framhåller Lisbeth.

Den största framgången under tiden vid utvecklingsfonden var då företaget Skifferbolaget kunde räddas från nedläggning. Skifferbolaget tvingades varsla alla sina anställda, eftersom råvaran, klyvbart skiffer, höll på att ta slut. Företagets läge nära fjällkedjan gjorde det svårt för de varslade att se någon annan utväg än flytta för att hitta nya jobb. En krisgrupp där bl a utvecklingsfonden ingick bildades. Gruppens arbete ledde till en berggrundsgeologisk kartering som SGU, NGU (Norges geologiske undersøkelse) och Göteborgs universitet var inblandade i. Kartering och borrhningar gav positiva resultat. Det fanns mer klyvbart skiffer i området och Skifferbolaget kunde dra tillbaka varslet och fortsätta brytningen.

– Projektet lyckades på grund av de inblandade personernas stora geologiska kunskaper, deras goda förmåga att kommunicera och företagets ödmjukhet inför kun-

skapen. Problemen för företaget tvingade dem pröva nya vägar och de är nu föregångare när det gäller att utnyttja akademisk kompetens, anser Lisbeth.

Nya kunskaper

För ett och ett halvt år sedan blev Lisbeth erbjuden en projektanställning vid länsstyrelsen. Lisbeth som tyckte det var dags att pröva något nytt tog tjänsten som projektledare.

– Jag tycker inte det är skrämmande att vara projektanställd. Man måste vara flexibel och man är inte så mycket tryggare med en fast anställning. Om jag vetat vad jag vet idag, hade jag bytt jobb tidigare. Jag har lärt mig så mycket nytt och även utvecklat mina tidigare kunskaper, säger Lisbeth.

Hon tror att det kommer att finnas behov av geologer i framtiden.

– I arbetet vid Jämtlands Mineral har vi ibland brist på prospekterare. För att få jobb idag tror jag det är viktigt att man är nyfiken och öppen för kunskap, att man ser förändringar som möjligheter och att man vågar prova saker utanför sitt kunskapsområde. Det är viktigt att tänka brett. Idag kan man inte kräva att få jobba inom en smal sektor.